

Espoon ympäristöyhdistys ry
Pappilantie 5
02770 ESPOO

7.6. 2023

Länsi-Uudenmaan poliisilaitos
kirjaamo.lansi-uusimaa@poliisi.fi

Asia: Tutkintapyyntö – Ympäristörikos tai -rikkomus koskien toistuvaa ja pitkäkestoista viemärijätevesien laskemista Espoon Pitkäjärveen ja Espoonjoen vesistöön

Asiassa epäillyt:
Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY
Ilmalantori 1, 00240 Helsinki
PL 100, 00066 HSY

Espoon kaupunki, Kaupunkiympäristön toimiala
PL 49 (Tekniikantie 15, 02070 ESPOON KAUPUNKI

1. Jätevesiviemärin toistuva tulviminen Haapaniemen-Nepperin alueella maastoon ja Espoon Pitkäjärveen

Espoon ympäristöyhdistys ry (jatkossa Espyy) sai keväällä 2022 tiedon, että Espoon Pitkäjärven luoteispuolella kulkeva jätevesiviemäri tulvii lumien sulamisen aikaan. Sama toistui vuoden 2023 tammikuussa leudon sääjakson seurauksena, jolloin yhdistyksen aktiivit kävivät valokuvaamassa ja videoimassa viemäritulvaa. Vettä purkautui hyvin voimakkaasti, jopa satoja litroja minuutissa, useasta viemärikaivosta Brännbergsbackenin ja Äspnäsin alueilla. Purkautuva jätevesi päätyi käytännössä suoraan Pitkäjärveen, koska viemäriin ja kulkee järven rantaluhtien poikki ja vedenpinta oli korkealla.

Tulviminen toistui vielä uudelleen maaliskuun lopulla, joskin keskitalven tulvaa vähäisempänä, koska osa viemärikansista oli jonkinlaisella tiivistemassalla liimattu pysymään paikoillaan.

Espyy teetti ravinne- ja mikrobiologisia määrytyksiä 27.3.2023 purkausvedestä otetusta näytteestä (LIITE 1). Tulokset osoittavat purkautuneen veden olevan nimenomaan jätevettä, ei siis lumen sulamisen synnyttämää hulevettä. Kaikkien mitattujen suolistobakteerien määrät ylittivät luonnonvesianalyysin mittausrajat, ja myös ravinnepitoisuudet olivat huomattavan korkeita. Fosforin pitoisuus, 700 mikrogrammaa litrassa, oli yli kymmenkertainen Pitkäjärven veden yleiseen tasoon verrattuna, ja peräti satakertainen puhtaan luonnonveden tasoon nähden. Myös typpikuormitus, erityisesti ammoniumtyypen osalta, oli moninkertainen tavanomaisissa taajamahulevesissä saati luonnonvesissä havaittaviin pitoisuuksiin verrattuna.

Paikallisilla asukkailla on havaintoja viemärin tulvimisesta aikaisemmiltakin vuosilta (LIITTEET 2 ja 3), sekä tapauksesta, jossa tietymätön määrä viemärivettä laskettiin purkautumaan suoraan Pitkäjärven jälle talvella 2021, kun vanha järven pohjassa kulkenut viemäriputki poistettiin (LIITE 3)

Ilmeisiä viitteitä saman viemäriinjan aiemmasta vuotamisesta tai tulvimisesta on luettavissa myös Espoon kaupungin Pitkäjärven kuormitusta ja kunnostussuunnitelmaa käsittelevissä raporteissa (Espoon ympäristökeskuksen monistesarja 2/2019 ja 1/2020), joiden mukaan tällä alueella

viemäri­linjan kanssa risteävissä Nepperinpurossa ja Ronikonpurossa ravinne- ja suolistobakteeripitoisuudet olivat vuonna 2018 poikkeuksellisen korkeita, jopa kymmenkertaisia aiempiin, aikavälin 2001-2009 mittauksiin verrattuna (LIITE 4).

Ilmeisesti viemäri­vuotoihin viittaavat tulokset kylläkin esitetään mainitussa kuormitus­selvityksessä, mutta jostakin syystä havain­toja ja viemäri­vesien todennäköistä järven tilaa heikentävää vaikutusta ei mitenkään huomioida järven kunnostussuunnitelmassa (Espoon ympäristökeskuksen monistesarja 1/2020).

2. Vesien pilaaminen ja vastuulliset tahot

Espoon Pitkäjärven tila on parin viime vuosikymmenen aikana heikentynyt, toisin kuin alueen vesien tila yleensä. Valitettavaa kehitystä ilmentävät veden laadun seurantatulokset samoin kuin paikallisten asukkaiden havainnot. Korkeiden ravinne­pitoisuuksien ja toistuvien sinileväkukintojen vuoksi järven tila on luokiteltu vain välttäväksi. Pintavesien hyvä tila on asetettu EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin velvoittavaksi tavoitteeksi.

Espoon ja Vantaan kaupungit yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa ovat käynnistäneet pilottihankkeen (2022-2024), jonka tavoitteena on laatia yhteinen vesienhallintasuunnitelma koko Pitkäjärven valuma-alueelle. Viemäri­verkoston kiireellinen korjaamistarve ei kuitenkaan näytä korostuvan hankesuunnittelussa.

Vesienhallintahanketta esiteltiin sidosryhmätalaisuudessa 2.2.2023. Pitkäjärven länsilaitaa kulkevan viemäri­en tulvimisen syyksi tilaisuudessa esitettiin hulevesien pääsyä jätevesiviemäriin etenkin lumien sulamisaikoina. Espoon kaupungin Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen limnologi Johanna Airolan mukaan:

”Hulevedet aiheuttavat ylivuodot jätevesiviemäreissä siksi, että vanhoihin viemäreihin tulee murtumia, joista tihkuu hulevettä sisään putkiin. Rankkasateilla ja lumen sulaessa vettä voi tulla niin paljon, että jätevesi tulvii ulos ylikuormittuneella pumppaamalla tai matalassa tai kapeassa kohdassa verkostoa” (Johanna Airolan sähköpostiviesti Heikki Simolalle 30.5.2023).

Viemäri­linja Vanhakartanon-Järvenperän välillä on tietyvästi rakennettu 2000-luvun alkupuolella. Viime vuosikymmenten asuntorakentaminen mm. Nepperin-Haapaniemen alueella on lisännyt asumajätevesien määrää merkittävästi, joten viemäri­en kapasiteetti näyttää jääneen riittämättömäksi. Tulvatilanteiden korjauksissa on tullut ilmi myös vanhan viemäri­linjan surkea kunto ja tukkeutuminen (LIITE 3).

Alueen katurakentaminen lienee olennaisesti lisännyt hulevesien määrää ja niiden merkitystä viemäri­tulvissa, etenkin lumien sulaessa ja sateisina kausina. Varsin hämmäntävää on, että jätevesistä vastaavilla kaupungin ja kuntayhtymän toimielimillä ei näytä olevan tietoa hulevesiverkoston sijainnista. Viitatussa Pitkäjärven kunnostussuunnitelmassa (s. 20) kerrotaan näin:

”Vuonna 2018 tehdyssä maastokartoituksessa ei löydetty hulevesiviemäreiden purkuputkia (Kirkkala ym. 2018). Hulevedet johdetaan Pitkäjärveen kuitenkin ilmeisesti kasvillisuusvyöhykkeen kautta, mutta tarkempaa tietoa hulevesien laadusta, määrästä ja purkukohdista tarvitaan, jotta voidaan estää hulevesien vaikutuksen Pitkäjärven veden laatuun.”

Julkista viranomaistietoa viemäri­tulvista on varsin niukasti saatavilla. HSY on julkaissut pumppaamokohtaisia ylivuototietoja vasta vuodesta 2020 alkaen. Haapaniemen pumppaamolta

mitattiin jätevesien ylivuotoa 2000 m³ vuonna 2020 ja 90 m³ vuonna 2021. Vuoden 2022 tietoja ei vielä ole saatavilla, ja aiemmilta vuosilta tietoja on julkaistu vain koko viemäriverkostoa koskevinä yhteenvetolukuina.

Toistuvat viemäritulvat lienevät olleet vastuullisten viranhaltijoiden tiedossa jo pitkään, kuten Uudenmaan ELY-keskuksen antamasta lausunnosta ilmenee (LIITE 5). Toimenpiteet ovat kuitenkin saaneet odottaa. Viemäriverkoston ylläpito- ja saneeraustoimet ovat Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) vastuulla, ja Järvenperän pääviemärin saneeraussuunnitelma on tarkoitus laatia lähivuosina.

3. Tutkintapyynnön perusteet

Edellä esitetyn perusteella vaikuttaa todennäköiseltä, että vuosia jatkunut jätevesien purkautuminen on keskeinen syy Pitkäjärven kasvaneeseen kuormitukseen ja rehevöitymiseen. Ongelmat ovat olleet jätevesihuollosta vastuullisten viranomaistahojen tiedossa. Viemärin toistuva tulviminen on mitä ilmeisimmin johtanut ympäristön tilan merkittävään heikentymiseen Espoon Pitkäjärvellä.

On vaikea ymmärtää, miksi ei ole ryhdytty korjaamaan tällaista teknistä ongelmaa, joka selvästi rikkoo ympäristönsuojelun määräyksiä ja normeja – yleisimmällä tasolla EU:n vesipolitiikan puitedirektiiviin perustuvan Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman tavoitteita.

Painavana perusteena käsillä olevalle tutkintapyynnölle viittaamme valvovan viranomaisen, Uudenmaan ELY-keskuksen, toteamukseen omasta roolistaan (LIITE 5):

ELY-keskus on valvontaviranomainen, eikä sen toimivaltaan kuulu rikosten tutkiminen. Jos epäillään ympäristörikosta, niin asiassa voi tehdä tutkintapyynnön poliisille.

Ympäristönsuojelun edistämiseen pyrkivinä kansalaisjärjestöinä katsomme velvollisuudeksemme tämän tutkintapyynnön tekemisen.

Viranomaistahoilla on omien sektoriensa osalta paitsi selvilläolo- ja velvollisuus, myös vastuu hyvästä ympäristöstä. Selvityspyynnöllä toivomme vastausta kysymykseen, täyttääkö vuosia jatkunut viemäri- ja ylivuotojen aiheuttama ympäristön pilaaminen ympäristörikoksen tai –rikkomuksen tuntomerkit.

4. Sovellettavat lainkohdat

Suomen perustuslaki 731/1999
2§, 20§

Terveystieteiden tutkimuslaki 703/1994
6 luku, 22§

Ympäristönsuojelulaki 527/2014
6§, 7§, 10§, 140§, 178§, 186§

Vesihuoltolaki 681/2014
15§, 17d§

Vesilaki 587/2011
1 luku, Yleiset säännökset, 1-3§

3 luku Luvanvaraiset vesitaloushankkeet, 2§ 1 mom kohdat 2, 3, 4, 6, 9.
14 luku, Valvonta ja hallintopakko, 2§ 1 mom 3 kohta; 6§
16 luku, Rangaistussäännökset, 1§

Rikoslaki 39/1889

48 luku, 1-4§.

5. Lisätietoja

Heikki Simola, FT, ympäristötieteen dosentti

Espyn hallituksen varajäsen, Pro Espoonjoki ry:n hallituksen varajäsen

p. 050 5660640

heikki.l.k.simola@gmail.com

6. Liitteet

LIITE 1. Vesianalyysin tulokset (Aqva Oy).

Lähetetään erillisenä PDF-tiedostona: LIITE 1 ESPYY Pitkäjärvi tutkintapyyntö.pdf

LIITE 2. Anna Siivosen (paikallinen asukas) vastaus 20.4.2023 Heikki Simolan (Espyy) tiedusteluun viemäritulvahavainnoista

LIITE 3. Taisto Salon (paikallinen asukas) viesti 21.4.2023 Heikki Simolalle (Espyy) koskien Pitkäjärven viemäreitä.

LIITE 4. Nepperinpurosta mitatut typpi- ja fosforipitoisuudet ajanjaksolla 2001-2018.

LIITE 5. Uuudenmaan ELY-keskuksen vastaus kansalaisen kyselyyn

7. Allekirjoitukset

Espoon ympäristöyhdistys ry (Espyy)

Anni Simola, puheenjohtaja

Rainer Lahti, varapuheenjohtaja

LIITE 2. Anna Siivosen (paikallinen asukas) vastaus 20.4.2023 Heikki Simolan (Espyy) tiedusteluun viemäritulvahavainnoista

VS: Pitkäjärven viemäritulva

Anna Siivonen <anna.siivonen@outlook.com>

Hei Heikki,

Mukavaa kuulla sinusta ja minulle tärkeästä aiheesta.

Ensimmäisenä vastaan, että saat käyttää kaikkea todistusaineistoa, jonka olen toimittanut teille sähköpostit ym. tämän asian edistämiseen.

Olen asunut nyt jo 8 vuotta Pitkäjärven rannalla Äspnäsviskenin lahden poukamassa. Näiden vuosien aikana olen todistanut varmuudella 2021, 2022, 2023 ylivuodot. Epäilen kuitenkin, että niitä on ollut pidempään. Kulkiessani talvella (2021 & 2022) Äspnäsviskenin lahdenpoukamassa jään päälle on usein noussut tumma, haiseva neste, joka tuoksuu viemärin jätevedeltä. Muita merkkejä ylitulvimisesta ovat pumppaamon kohdalla laajalle levinneet villivadelmat, joiden marjat ovat kooltaan lähes puutarhavadelmien veroiset. Suurin muutos on kuitenkin ollut Äspnäsviskenin lahden umpeen kasvaminen, mikä luonnollisesti pahentaa järven happipitoisuuksia ja tulvimista. Kun muutimme 8 vuotta sitten lahdessa pääsi soutaen veneellä kesäaikaan, nyt se on mahdotonta. Heinikkoa on tullut todella paljon ja nopealla tahdilla. Lisäksi ulpukoita on tullut lisää ainakin 50% viimeisen 8 vuoden aikana.

Nyt kun uuden jäteviemäriin suunnittelu on päässyt käyntiin, niin toivoisin kovasti, että sen sijaintia muutetaan kauemmas järvestä. Äspnäsvisken omaa edelleen SL1 merkinnän kaavoituksessa, joten mielestäni on vastuutonta aloittaa massiivista rakennusprojektia näin herkällä alueella. Toivottavasti Espyy ottaa kantaa myös siihen.

Lisään tähän jakeluun naapurini Taisto Salon. Taisto on asunut pidempään Pitkäjärven rannalla ja on aktiivisesti tuonut esille ylivuodot useilta eri vuosilta. Taisto, voitko kommentoida kuinka monena vuotena olet huomannut ylivuodot, kiitos.

Kerrotahan, jos voin olla jatkossakin avuksi.

Ystävällisin terveisin,

Anna Siivonen

0443358053

LIITE 3. Taisto Salon (paikallinen asukas) viesti 21.4.2023 Heikki Simolalle (Espyy) koskien Pitkäjärven viemäreitä.

taisto.salo@live.fi

Hei, meillä on vuosikymmenien kokemus Pitkäjärvestä. Järven rehevöityminen, mm. kortteiden, karvalehden sekä lumpeiden ja ulpukoiden kasvu, käynnistyi noin 20 vuotta sitten, kun HSY:n nykyinen runkoviemäri vedettiin pohjoisrannalle ja vanhempi putki jätettiin järven pohjaan jonkinlaiseksi varajärjestelmäksi. Viimeisten viiden vuoden aikana vesikasvillisuus on suorastaan räjähtänyt kasvuun.

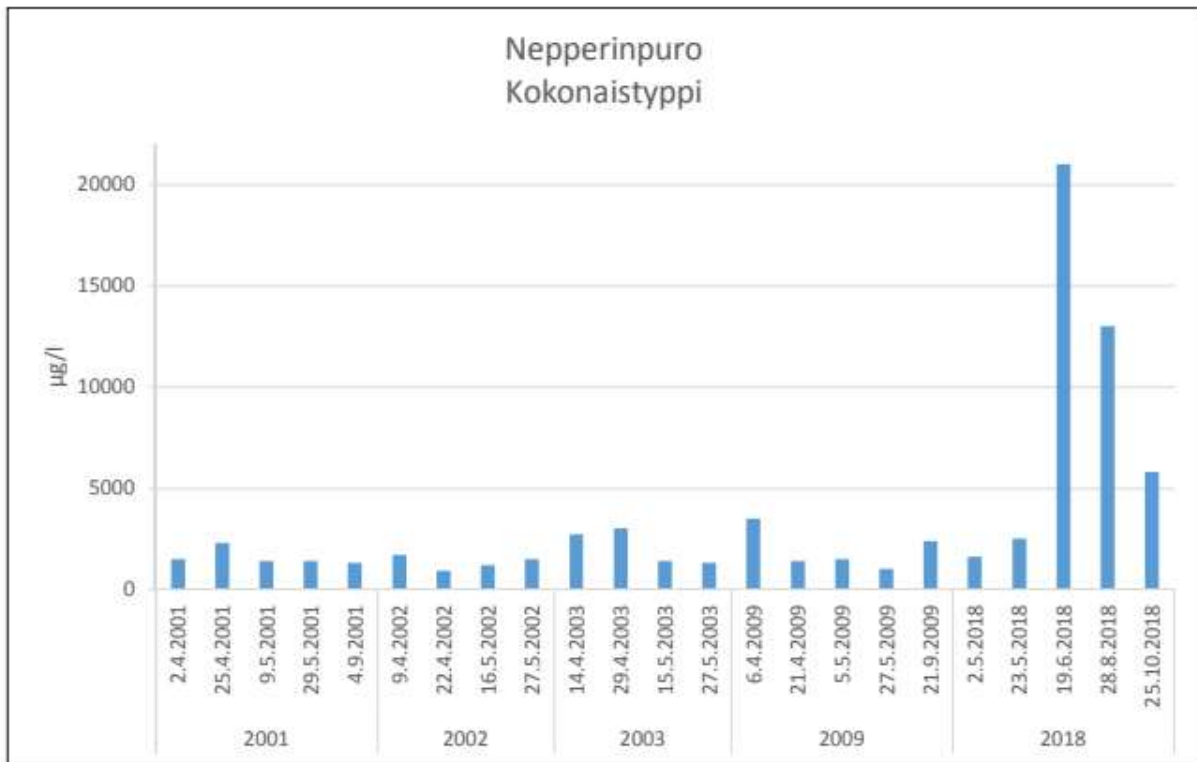
Rantaviemäri tulvi alkuun kahtena vuonna voimakkaasti Ruispellon uimarannan pumppaamosta mutta ei sitten enää pumppaamon korjaamisen jälkeen.

Vuonna 2022 järven pohjassa ollut varaviemäri lopulta poistettiin. Satuimme kevättalvella näkemään, miten Vantaan päässä laskettiin katkaistusta putkesta voimakkaana virtana jätevettä järveen. Ilmeisesti poiston yhteydessä kaikki varaputken sisältö valutettiin Pitkäjärveen.

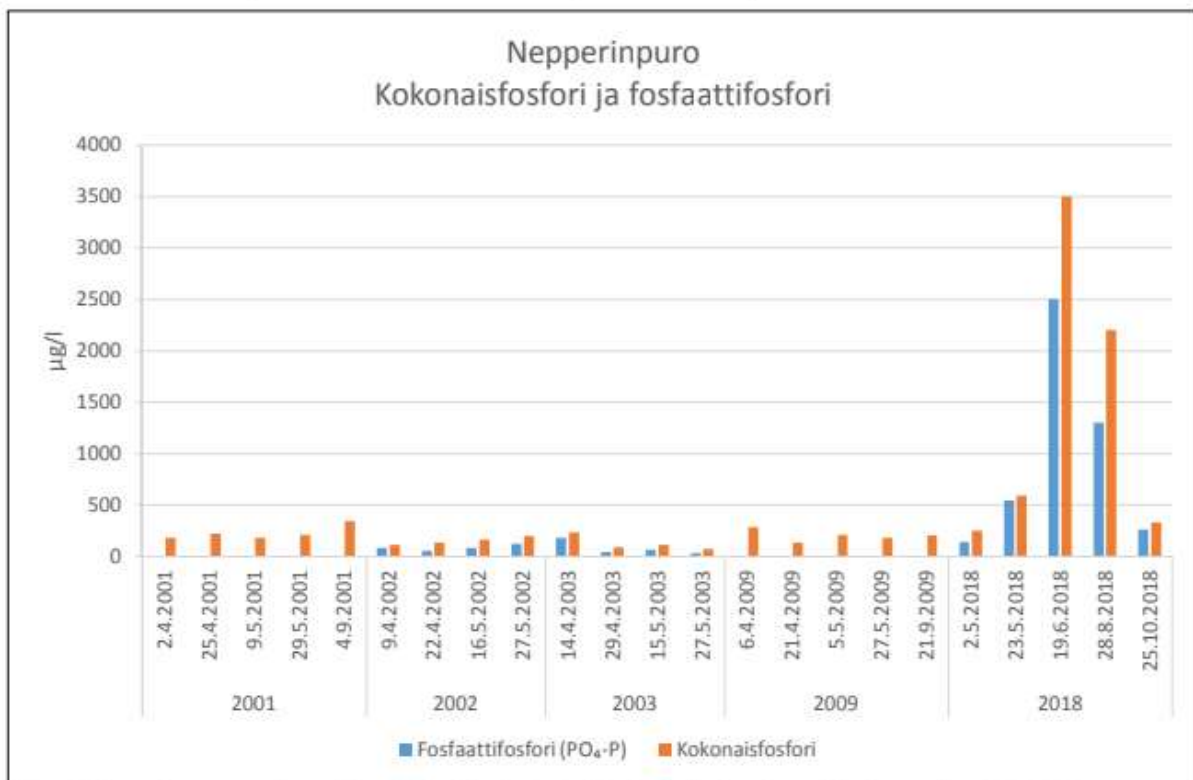
Alkuvuosina emme käyneet Äspnäsviskenin pumppaamolla mutta ainakin vuodesta 2021 alkaen pumppaamo ja useat jätevesikaivot ovat tulvineet voimakkaasti keväisin ja syksyisin. Kevättalvella 2023 HSY tilasi viimein jäteputken tyhjennyksen. Urakoitsija sanoi, että jätevesiputki oli satojen metrien matkalta täysin tukossa ja että peruskorjaus tarvitaan.

Terveisin Taisto Salo

LIITE 4. Nepperinpurosta mitatut typpi- ja fosforipitoisuudet ajanjaksolla 2001-2018. Lähde: Espoon Pitkäjärven ja Lippajärven hajakuormitusselvitys. Espoon ympäristökeskuksen monistesarja 2/2019.

Kuva 11. Nepperinpurosta mitatut kokonaistyyppipitoisuudet tutkittuina vuosina 2001-2018.

Kuva 4. Nepperinpurosta mitatut kokonaisfosforin ja fosfaattifosforin pitoisuudet tutkittuina vuosina 2001-2018.

LIITE 5. Uudenmaan ELY-keskuksen vastaus kansalaisen kyselyyn

Poijarvi Sara (ELY) <sara.poijarvi@ely-keskus.fi>

Lähetetty: perjantai 10. maaliskuuta 2023 9.56

Vastaanottaja: anna.siivonen@outlook.com <anna.siivonen@outlook.com>

Aihe: Espoon Pitkjärven jätevesipäästöt

UUDELY/5222/2022

Viite: Ilmoitus ja lausuntopyyntö 17.1.2023, Espoon Pitkjärven jätevesipäästöt

Uudenmaan ELY-keskus on vastaanottanut ilmoituksenne koskien Espoon Pitkjärven läheisyydessä tapahtuneita jätevesiylivuotoja. ELY-keskus valvoo alueensa ympäristöluvanvaraisten jätevedenpuhdistamoiden ympäristölupien noudattamista. Myös viemäriverkostot kuuluvat jätevedenpuhdistamoiden ympäristölupien piiriin. Viemäriverkostoissa tapahtuvat ylivuodot otetaan huomioon laskettaessa jätevedenpuhdistamon puhdistustulosta ja verrattaessa sitä ympäristöluvan ja yhdyskuntajätevesiasetuksen (Vna 888/2006) raja-arvoihin. ELY-keskus on valvontaviranomainen, eikä sen toimivaltaan kuulu rikosten tutkiminen. Jos epäillä ympäristörikosta, niin asiassa voi tehdä tutkintapyynnön poliisille.

Uudenmaan ELY-keskuksen tiedossa on, että Pitkjärven alueella ovat ongelmana toistuvat jätevesien ylivuodot ympäristöön ja vesistöön. Erityisesti runsaiden hulevesien aikaan alueen viemäriverkoston kapasiteetti ei nykyisellään riitä vesimäärälle.

Alla on vastauksia ilmoituksessanne olleisiin kysymyksiin aihealueittain:

Viemärisaneeraukset:

HSY:n investointiohjelmassa 2023–2032 on laaja hankekokonaisuus, jossa useammassa eri osahankkeessa pyritään vähentämään vuotavuutta ja viemäriin tulvimista Pitkjärveen. 31.1.2023 saadun tiedon mukaan Järvenperän pääviemäreiden yleissuunnittelu on valmistunut ja lähiaikoina käynnistyy toteutussuunnittelu. Viiskorpi-Nepperi välinen viemäriin on tarkoitus saneerata vuonna 2024 ja Nepperi-Järvenperä viemäriin saneeraus on arvioitu toteutettavaksi vuonna 2025. Yleissuunnittelu jatkuu vielä Petikon suunnasta tulevan jäteveden paineviemäri reitin suunnittelun osalta. Paineviemäriin purkukohta muuttuu ja uusi paineviemäri rakennetaan viettöpääviemäri saneeraustoimien yhteydessä.

Myös Laaksoalahden Nuuniityssä viemäriin saneeraus on suunniteltu toteutettavaksi lähivuosina. Saneeraus tehdään mahdollisesti samaan aikaan kaupungin suunnitteilla olevan ulkoilureitin rakentamisen kanssa.

Tulva-asiat:

Espoon Pitkjärven tulvakorkeudet ovat viime vuosina käyneet useammankin kerran poikkeuksellisen korkealla. Tosin vastaavaan aikaan tulva on ollut hankala muillakin vesistöalueilla. Esimerkiksi tammikuun pääosin sateista (myös lumen sulaminen) aiheutunut tulva ja kevään 2022 poikkeuksellisen runsaan lumimäärän sulamisesta aiheutunut tulva olivat hankalia koko Uudenmaan alueella. Ilmastonmuutoksen myötä talvisateet ovat lisääntymässä. Tämä aiheuttaa välillä talvitulvia. Lämpötilojen ollessa hieman pakkasella sateet saadaan lumena. Tällaisina keväinä perinteiset lumen sulamisesta aiheutuvat tulvat voivat muodostua poikkeuksellisen suuriksi.

Pitkjärven valuma-alueella maankäyttö on muokannut hydrologisia olosuhteita, kun heikosti vettä läpäisevät pinnat ovat lisääntyneet. Tämä on osaltaan voinut lisätä vesitilanteiden äärevöitymistä, jolloin sade- ja sulamisvedet pääsevät nopeammin alapuoliseen vesistöön. Osasyypä Pitkjärven tulvimiselle voi olla myös järven lasku-uoman heikentynyt vedenvälityskyky esim. ruovikoitumisen ja uomaan myrskyillä kaatuneiden puiden vaikutuksesta. Espoon kaupunki on käynyt poistamassa lasku-uomasta sinne kaatuneita puita, mikä on helpottanut tilannetta jonkin verran. Lasku-uoman yläosa on luonnonsuojelualueella, mikä osaltaan rajoittaa uoman perkaamismahdollisuuksia. Toisaalta voimakas Pitkjärven tulvien alentaminen johtaisi lisääntyviin tulvaongelmiin alapuolisessa vesistössä. Niitäkään ei ole syytä aiheuttaa. Pitkjärven tulvaongelmien helpottamiseksi Vantaan ja Espoon kaupungit yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa ovat käynnistäneet vuoden vaihteessa projektin, jonka yhteydessä tutkitaan valumavesien viivyttämisen- ja hidastamismahdollisuuksia laatimalla valuma-alue-suunnitelma. Myös lasku-uoman vedenvälityskyvyn parantamista selvitetään.

Rakentamiselle määritetty alin suositeltava rakentamiskorkeus Pitkjärven ranta-alueilla on n. N60+21,20 m (N2000+21,45 m). Suositus on ollut käytössä n. 15 vuotta. Kaikki kastuessaan vahingoittuvat rakenteet tulee sijoittaa suosituskorkeuden yläpuolelle. Suosituskorkeus on mainittu Espoon rakennusjärjestyksessä. Uutta kastuvaa rakennuskantaa ei ole tehty pitkään aikaan Pitkjärven tulvariskialueelle.

Erilaiset tulvaa alentavat toimenpiteet eivät välttämättä pysty takamaan tulvasuojelua erittäin poikkeuksellisissa tilanteissa, joihin rakennusten osalta tulisi kuitenkin varautua. Tuon jäännösriskin osalta varmin toimenpide on toteuttaa tulvasuojelu kiinteistön alueella. Vaihtoehtoina voisivat olla maanpinnan korottaminen, tulvavallin toteuttaminen tai varautua tekemään tilapäinen tulvasuojaus. Lisäksi tulee huolehtia hulevesien pumppaamisesta kiinteistön alueelta. Ensisijaisesti vastuu tulvasuojelusta kuuluu kiinteistön omistajalle. ELY-keskus antaa asiantuntija-apua tulvasuojelun toteuttamista varten. Tulvasuojeluhankkeille voi tietyin edellytyksin saada myös valtion avustusta.

Alueidenkäyttö

Maankäytön suunnittelussa, eli kunnan yleis- ja asemakaavoituksessa, otetaan nykyainsäädännön mukaisesti aiempaa kattavammin kantaa hulevesien käsittelyyn maankäytön muuttuessa ja lisätessä vettä läpäisemätöntä pinta-alaa. Maankäyttö- ja rakennuslakiin kirjattiin vuonna 2014 uusi luku koskien hulevesien erityisiä säännöksiä (luku 13a, 22.8.2014/682), ja tämän jälkeen laadituissa kaavoissa asiaan on lain velvoitteen mukaisesti kiinnitetty enemmän huomiota. Esimerkiksi Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavassa (ei lainvoimainen) on seuraavia määräyksiä koskien sade- ja sulamisvesiä: *Tulvavaara ja -riskit on otettava huomioon maankäytön jatkosuunnittelussa. Järvien ranta-alueilla ja jokien varsilla on selvítettävä tulvakorkeudet. Riittävät*

aluevaraukset hulevesien luonnonmukaiseen hallintaan on otettava huomioon maankäytön jatkosuunnittelussa. Hulevesien hallinnan jatkosuunnittelu tulee tehdä valuma-aluelähtöisesti ottaen huomioon vesistöjen erityispiirteet. Maankäytön jatkosuunnittelussa tulee edistää vesien hyvän tilan säilyttämistä tai saavuttamista ja voimakkaasti kehittyville alueille tulee laatia hulevesien hallintasuunnitelma.

Asemakaavoissa ja asemakaavan muutoksissa uusille rakentamiseen osoitettaville alueille annetaan määräyksiä koskien hulevesien viivyttämistä ja imeyttämistä rakennuspaikoilla, esimerkiksi näin (Espoon Keran asemakaavan muutos): *Piha- ja kansipiha-alueilla tulee suosia hyötykäyttö- ja haihdutusratkaisuja ohjaamalla hulevesiä istutuksille, biosuodatusalueille, hulevesiä viivyttävälle viherkatoille ja/tai kaupunkikuvallisesti korkealaatuisiin hulevesirakenteisiin. Hulevesien hallinnan ratkaisut tulee tehdä korttelikohtaisesti yhtenäisenä. Vettä läpäisemättömiltä pinnoilta tulevia hulevesiä tulee viivyttää alueella siten, että viivytyispainanteiden, -altaiden, -kennostojen tai -säiliöiden mitoitustilavuuden tulee olla 1,5 m³ jokaista 100 m² kohden. Viivytyispainanteiden, -altaiden, -kennostojen tai -säiliöiden tulee tyhjentyä 12-48 tunnin kuluessa täyttymisestään ja niihin tulee suunnitella hallittu ylivuoto. Velvoitteet koskevat myös rakentamisen aikaisia hulevesiä.*

Näillä määräyksillä on vaikutusta erityisesti uudis- ja korjausrakentamisen hulevesiin.

Viitasammakko ja täplälampikorento

ELY-keskuksen tiedossa ei ole, että Espoon Pitkäjärvellä esiintyisi täplälampikorentoa. Lajista ei ole tallennettu havaintotietoja lajitietokeskuksen tai ympäristöhallinnon lajihavaintotietokantoihin. Tämä ei poissulje mahdollisuutta, että laji kuitenkin esiintyisi Pitkäjärvellä. Viitasammakko esiintyy havaintojen perusteella varsin runsaana Pitkäjärven lounaispään alavilla ja herkästi tulvivilla ranta-alueella ja lajille on tunnistettu Espoon kaupungin toimesta myös useita lisääntymispaikkoja alueella.

ELY-keskuksen tiedossa ei myöskään ole, että Espoon pitkäjärveen kohdistuvien jätevesipäästöjen vaikutuksia olisi arvioitu erityisesti Viitasammakon täplälampikorenon tai muidenkaan sudenkorentojen osalta. Yleisesti voidaan todeta, että kumpikaan laji ei hyödy vesielinympäristön ylirehevoitymisestä, happiongelmista tai täydellisestä vesialueen umpeenkasvusta. Molemmat lajit ovat kuitenkin Etelä-Suomessa tyypillisiä rehevien lintujärvityyppisten vesien ja ranta-alueiden lajeja, joten herkimmästä päästä vesielinympäristön rehevoitymiselle ne eivät ole.

Ystävällisin terveisin,

Sara Poijärvi

Sara Poijärvi

Ylitarkastaja | Överinspektör

sara.pojjarvi(at)[ely-keskus.fi](mailto:sara.pojjarvi@ely-keskus.fi)

Puhelin 0295 021 407

Ympäristövalvonta

Uudenmaan ELY-keskus, Opastinsilta 12 A (2. krs), PL 36, 00521 Helsinki

NTM-centralen i Nyland, Semaforbron 12 A (2. vån), PB 36, 00521 Helsingfors

vaihde | växel 0295 021 000

www.ely-keskus.fi/uusimaa | www.ntm-centralen.fi/nyland

Virallinen sähköposti osoitteeseen: [kirjaamo.uusimaa\(at\)ely-keskus.fi](mailto:kirjaamo.uusimaa(at)ely-keskus.fi)